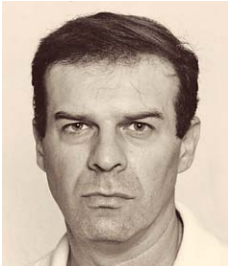


In memoriam | Obituaries

**DOC. DR. SC. IVAN KRALJIĆ, DR. MED.****[OMIŠALJ, 31. OŽUJKA 1933. – ZAGREB, 20. STUDENOGA 2020.]**

Ivan Kraljić rođen je u Omišlju 1933. godine kao prvo dijete u obitelji. Maturirao je u srednjoj medicinskoj školi u Rijeci 1952. godine i potom radio četiri godine u riječkom Domu zdravlja. Zatim odlazi u Zagreb na studij. Na Medicinskom fakultetu u Zagrebu diplomirao je 1965. godine. Po završenom studiju volontirao je na Kirurškom odjelu Opće bolnice „Dr. Ozren Novosel“, a izobrazbu specijalizanta urologije proveo je u razdoblju 1968. – 1972. godine na tadašnjem Odjelu za urologiju Opće bolnice „Dr. Mladen Stojanović“ (danas KBC Sestre milosrdnice) gdje je u ožujku 1972. stekao naziv specijalista urologije. Već krajem specijalizacije, zahvaljujući suradnji s prim. Oberiterom i Odsjekom za citologiju (dr. Ž. Znidarčićem) uvodi u praksu citološku aspiraciju kao konfirmativnu metodu karcinoma prostate. Od tada počinje razdoblje u kojem se, slijedeći okvire ranijih postignuća prof. Blaškovića i prim. Oberitera, dominantno usmjerava prema daljnjem razvoju urološke endoskopske kirurgije donjega mokraćnog sustava. Tako je dr. Kraljić od 1979. godine voditelj Odsjeka endoskopske urologije, a šest godina kasnije postaje voditelj Odjela za endourologiju na Klinici za urologiju KB „Dr. Mladen Stojanović“ Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U ranim osamdesetim godinama i stručno i znanstveno napreduje. Tako mu je 1983. godine priznat stručni naslov primarijusa. U tom statusu prim. Kraljić bio je i glavni tajnik Urološkog udruženja Alpe-Jadran. Suradivao je na znanstvenom projektu *Istraživanje hormonske ovisnosti tumora prostate* od 1978. godine. Doktorsku disertaciju naslova *Rana dijagnostika i evaluacija hormonske terapije karcinoma prostate mjerenjem hormona i enzima u cirkulaciji i tkivu* obranio je 1985. godine. Upravo obrana doktorske teze konfigurira daljnji stručni i znanstveni interes dr. Kraljića u smjeru rane dijagnostike i hormonske terapije raka prostate. Na tom će tragu, dobrim dijelom zahvaljujući upravo njegovoj suradnji s Klinikom za nuklearnu medicinu i tamošnjim laboratorijem za fundamentalno istraživanje prostate, proisteći moderna načela i praksa rane dijagnostike raka prostate kakvu poznajemo i prakticiramo danas. Upravo u to vrijeme počelo se opsoletne markere raka prostate (alkalnu, prostatičnu i kiselu fosfatazu), stidljivo, ali uporno i sustavno, zamjenjivati upotrebom PSA testa. Još 1984. godine učinjena je velika građevinska rekonstrukcija, sada već ponovno, Klinike za urologiju. Zasluge za tu rekonstrukciju u najvećoj mjeri pripadaju inicijativi i upornosti dr. Kraljića i to motivacijom donatora, arhitektonskom organizacijom, pa i nadzorom same građevinske provedbe ideja. Tako je Klinika za urologiju dobila novi, suvremeno sagrađeni trakt s tri operacijske dvorane, i to u kontinuitetu s velikom jedinicom intenzivne skrbi te sedam dvokrevetnih apartmana. Takva rekonstrukcija predstavljala je značajan boljitak primarno za bolesnike, a onda svakako i za liječnike, sestre te osoblje Klinike. Ona je ujedno bila i preduvjet daljnjeg praćenja modernoga kirurškog smjera urološke struke i u značajnoj mjeri omogućila razvoj endourologije na Klinici u Vinogradskoj. Poglavitno se to odnosi na razvoj endoskopske kirurgije gornjega mokraćnog sustava koju i danas prakticiraju, unaprjeđuju i moderniziraju novi naraštaji urologa. Od 1985. godine dr. Kraljić je bio član Svjetskoga endourološkog društva, a 1987. postaje članom Upravnog odbora *Mediterranean Association of Urology*. Primarijus dr. sc. Ivan Kraljić imenovan je 1990. godine predstojnikom Klinike za urologiju. Godine 1993. stekao je zvanje znanstvenog suradnika, a sljedeće, 1994. godine, organizira svečano obilježavanje stote obljetnice hrvatske urologije čije je izvorište upravo ovdje, na današnjoj Klinici za urologiju KBC-a Sestre milosrdnice, a u okviru tadašnjeg trećeg odjela koji je vodio dr. Dragutin Mašek. Zvanje naslovnog docenta na Katedri za urologiju na Medicinskom fakultetu u Zagrebu stekao je iste, 1994. godine i nastavio raniju aktivnost predavača, a sada i voditelja kolegija na poslijediplomskom studiju iz urologije. Osobito je vrijedno spomenuti kako je doc. dr. sc. Ivan Kraljić 1998. godine utemeljio Referentni centar za tumore prostate Ministarstva zdravstva RH pri Klinici za urologiju KBC-a Sestre milosrdnice i bio njegov voditelj do samog kraja 1999. godine, kada odlazi u mirovinu. I nakon umirovljenja, doc. dr. sc. I. Kraljić još godinama aktivno nastavlja liječnički poziv, sada u okvirima privatne polikliničke urološke djelatnosti. Publicistička aktivnost dr. Kraljića očitovala se objavljivanjem mnogih znanstvenih i stručnih radova u eminentnim domaćim i stranim medicinskim časopisima. Objavio je, samostalno ili kao suautor, i nekoliko poglavlja u medicinskim stručnim udžbenicima i knjigama te skripta naslova *Ultrazvuk u urološkoj dijagnostici* u sklopu tečaja trajnog usavršavanja liječnika pri Medicinskom fakultetu u Zagrebu. Osim navedenih funkcija i članstava, bio je član Hrvatskoga urološkog društva (HUD) od osnutka te član Hrvatskoga katoličkog liječničkog društva (HKLD) i *Lyons Cluba*. Neophodno je osvrnuti se i na interes docenta Kraljića u smislu očuvanja povijesne faktografije razvoja urološke struke u Hrvatskoj, čemu je dao velik doprinos malom knjižicom *Izvorište hrvatske urologije u Bolnici Milosrdnih sestara u Zagrebu* objavljenom 1999. godine. U tom djelu doc. Kraljić osvjetljava mjesto i ulogu Bolnice Milosrdnih sestara u Zagrebu kao izvorišta hrvatske urologije u smislu utemeljenja prve urološke klinike i Katedre za urologiju u Hrvatskoj, još 1943. godine pod vodstvom prof. Blaškovića. Čuvat ćemo u pamćenju lik i djelo docenta Kraljića, jednog od predstojnika naše Klinike, kao čovjeka koji je svojim aktivnostima na mnogim poljima, a ne samo kao liječnik i urolog praktičar, autohtonim potpisom obilježio svoje vrijeme. Pritom nije izostavio ljudskost i kolegijalnost sa suvremenicima, otvarajući mnoga vrata mladim naraštajima, ali istodobno ne zaboravljajući generacije urologa koje su prethodile njegovom vremenu. Neka mu je mir i duši spokoj vječni.

U ime Klinike za urologiju KBC-a Sestre milosrdnice
Ante Reljić



IZV. PROF. DR. SC. ALDO IVANČIĆ, DR. MED.
[1961. – 2020.]

Kišna nedjelja, Sveti Nikola je podijelio šibe i darove za 2020. godinu. U kući mir, „korona“ nas je zatvorila u izolaciju, i onda telefon... Nevjerica, tuga, strah, pitanja i odgovori koji slute užas... Naš Aldo! Zašto baš ti?

Toga dana svi mi koji smo te voljeli željeli smo vjerovati u čudo. Tražili smo onu nadu koju si ti, dragi prijatelju, davao svojim pacijentima kada su čekali ulazak u nestvaran svijet operacijske sale. Ona i ja čekali smo neku dobru vijest, znak, otkucuje na monitoru, nešto, barem nešto dobro da ispuni naš prazan pogled, ali naše želje nisu pomogle. Otišao si nekamo s istog onoga operacijskog

stola uz koji si nebrojeno puta stajao kao liječnik i čovjek. Spretno rukujući skalpelom i svojim racionalnim razmišljanjem svakodneвно si donosio životne odluke, ljudima poklanjao nove dane, uveseljavao obitelji bolesnih, s empatijom hrabrio one manje sretni i poticao svoje suradnike da sutrašnji dan bude uspješniji.

Poznavali smo se još od danâ kada je na osnovnoškolskim prvenstvima u košarci izazivao strahopoštovanje svojom figurom i stasom. Kasnije se srednjoškolsko rivalstvo preselilo na košarkaško igralište na Gornjoj Vežici gdje je visoki Dražanin bio čvrst protivnik. Nakon završene srednje Medicinske škole „Mirko Lenac“ upisao je Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, gdje je diplomirao 1989. godine.

Od 1992. Aldo je učio od velikana riječke kirurgije, educirao se u europskim kirurškim centrima, završio tri kirurške specijalizacije, opću (1997.), torakalnu (2001.) i vaskularnu kirurgiju (2011.), odradio edukaciju iz kardijalne i transplantacijske kirurgije, edukaciju iz ultrazvuka i dopplerske dijagnostike, sudjelovao u timovima koji su pionirskim zahvatima promicali granice riječke medicine i stvarali nove standarde, poučavao mlade, minuciozno studirao svoje pacijente, skupljao iskustva i pažljivo analizirao svoje postupke. Sâm je sa svojim znanjem i trudom, bez političkog mecena, izabran na vodeće funkcije na Klinici za kirurgiju KBC-a Rijeka, od pročelnika Zavoda za torakalnu i vaskularnu kirurgiju (2013.) do predstojnika Klinike za kirurgiju (2014. – 2018.) i šefa Odjela za torakalnu kirurgiju. Trebalo ga je poticati da svoje znanje, talent i unutrašnju snagu usmjeri na akademsku karijeru kroz koju je, nakon magisterija (2005.) i doktorata (2009.), napredovao do titule izvanrednog profesora (2015.) na Katedri za kirurgiju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci i poučavao generacije studenata opće i dentalne medicine, odgajao desetke specijaliziranih kirurških struka koji danas čine jezgru napretka riječke i hrvatske kirurgije. Svoju akademsku karijeru obogatio je s više desetaka stručnih i znanstvenih radova, brojnim prezentacijama na domaćim i međunarodnim kongresima i stručnim skupovima, mentoriranjem doktoranada, kao i aktivnim sudjelovanjem u poslijediplomskim specijalističkim studijima i edukacijskim programima. U svom stručnom radu na riječkoj Klinici za kirurgiju isticao se usavršavanjem kirurških tehnika u operacijskom liječenju torakalne i torakoabdominalne aorte s upotrebom izvantjelesne cirkulacije i bez nje, uvođenjem videoasistirane torakoskopije u rutinski klinički rad, kao i u najtežim početcima razvoja endovaskularne kirurgije. Usavršavanjem tehnike osteosinteze prijeloma rebara i prsne kosti bio je jedan od europskih, a slobodno možemo reći i svjetskih pionira koji su modernim aktivnim kirurškim pristupom politraumatiziranim bolesnicima s nestabilnim prsnim košem osiguravali brz i povoljan ishod liječenja. Za svoj rad dobio je 2005. zahvalnicu Hrvatskoga liječničkog zbora za unaprjeđenje medicinske struke, a 2007. pohvalu Ministarstva zdravstva RH za uvođenje novih metoda u liječenju bolesnika. Aldo je svoja znanja prenosio i ostalim medicinskim djelatnicima, medicinskim sestrama i tehničarima, kroz različite programe na Fakultetu zdravstvenih studija. Gdje god je boravio, Aldo je stvarao prijateljstva koja su ga pratila kroz cijeli njegov život, a koliko su ga kolege cijenili mogli ste vidjeti kad biste se pozivali na njegovo ime koje je otvaralo sva vrata i razbijalo nesigurnost prvog susreta.

Zanimljivo je kako smo ga svi mi, koji smo ga voljeli, svojatali: „naš Aldo“. Tako smo valjda osjećali zajedničku pripadnost, dijelili brigu, vjerovali u sebe i trudili se u ovom teškom poslu ostati ljudi, čuvati dostojanstvo i pružiti pacijentu razumijevanje, odgovor na strah i nebrojena pitanja. Aldo je to znao! Njegova vrata bila su uvijek otvorena, nije postojala knjiga ili kalendar narudžbi, vremena za razgovor imao je uvijek, a jednostavnost s kojom je pristupao svakom pacijentu omogućavala je prijelaz iz strahopoštovanja prema liječniku kojemu se predajete u ruke u iskrenu ljudsku prisnost i prijateljstvo. Nije imao radno vrijeme. Njegovi učitelji, prof. Vukas i doc. Dreščik, naučili su ga da za pacijenta uvijek bude dostupan, pa je Aldu bilo sasvim normalno za vrijeme godišnjeg odmora doći u bolnicu, operirati ili pratiti oporavak bolesnika. Tek kada je sve u bolnici bilo mirno, kad je bio siguran da su svi bolesnici dobro, odvajao je vrijeme za sebe i svoju obitelj. Nemjerljivo je vrijeme koje je oduzeo svojim najdražima kako bi odgovorio na izazove svog posla. Odgojen u skromnoj obitelji koja ga je učila radu i poštenju, uživao je u miru svoje garaže zabavljajući se mehanikom, servisom svog *Jaguara* ili tepajući svojoj „motorki“ dok je pilio drva u dvorištu obiteljske kuće koju je sâm gradio. Nije prošlo niti jedno druženje, a da me nije pozvao da „jedan vikend“ dođem u njegovu garažu pa da mi pokaže kako je on to sve lijepo „zrihtao“. Nisam stigao! Uvijek je nedostajalo tih vikenda, uvijek smo mislili da ima vremena, uvijek je nešto bilo baš u ovu subotu. A sada je garaža prazna, a tebi je, dragi moj Aldo, ostala vječnost da se posveti sebi.

Aldo je bio hrvatski dragovoljac Domovinskog rata i kao liječnik 128. brigade zarobljen je u prosincu 1991. tijekom tragedije u Čanku. Samozatajno je čuvao svoju priču iz četničkih logora. Nisam ju čuo. Kroz nepunih trideset godina zajedničkog rada na

Kirurgiji, od neprospavanih noći na specijalizaciji do administrativnih glavobolja šefa Klinike, Aldo je više volio prepričavati dogodovštine naših starijih kolega Drageca, Cezara i Firota i uz smijeh uveseljavati svoje sugovornike, nego mariti za ratne užase i politiku. Ponekad se svakome od nas činio čudnim kada je izravno govorio sve što je mislio, bez primisli da kalkulira i trguje sa svojim razmišljanjima ili stavovima. Valjda smo ga zato i voljeli, jer nije znao lagati i skromno je nosio teret svoje časti. Nije se znao boriti s političkim pervertitima i bio je duboko pogođen političkom smjenom koju je doživio. Nije mi zamjerio. „Zbog tebe sam došao, zbog tebe i odlazim“, zaključio je svoje razmišljanje i ostao vjeran svome cilju i timu za koji je igrao.

I kao uvijek, Aldo je sve svoje uspjehe i tuge dijelio sa svojim vjernim Nikolom, njegovom sjenom pratiljom, s kojim je bio nerazdvojan u poslu i obiteljskom druženju. Razmišljao je i o odlasku iz KBC-a, ali je prevagnula ljubav prema obitelji, dragoj mu Željki koja je uvijek bila tu da preuzme teret roditeljskih obveza za Stellu i Saru. A na kraju, koja bi metropola bez dragih mu ljudi mogla zamijeniti sigurnost i ljepotu Draškog Briga?

Danas, dok u nevjerici prebirem sjećanja na Alda, navršava se i tužna 29. obljetnica tragedije u Čanku. Koliko su bolna bila njegova sjećanja na taj datum? Koliko je ljudsku žrtvu Aldo podnio za sve nas, ali i za one koji danas odlučuju o našim životima? Tko nam je dopustio da se Alda i sličnih heroja sjećamo samo prigodno, a ne štujemo ih dok se tu kraj nas nesebično bore protiv ljudske patnje, bolesti i nepravde?

Naš Aldo je otišao tiho, brzo, čvrsto vezan uz svoje ideale koje je brižno čuvao od surove svakodnevnice. Dok njegov duh bude živio u ovim hodnicima i dok njegovi nasljednici budu promicali vrijednosti kojima ih je učio, ovo će biti bolnica. Ako ga zaboravimo, ostat će samo hodnici u kojima će bolesnici lutati tražeći nadu.

Počivao u miru, dragi naš Aldo.

Tedi Cicvarić

